

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/40/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3721202035
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3721202035.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Ivana Kubínyho s Mgr. Zuzany Holúbkovej vo veci starostlivosti súdu o mal. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, dieťa B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., G. XXX/X, zastúpená JUDr. Annou Kubovičovou, advokátkou, AK Považská Bystrica, Tatranská 300/8, a otca, ktorého identifikačné údaje v rodnom liste maloletej nie sú uvedené, o návrhu S. nar. XX.XX.XXXX, bytom B., na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, o odvolaní kolízneho opatrovníka proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 27. októbra 2021, č. k. 14P/34/2021-53, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že zveruje mal. O. N., nar. XX.XX.XXXX, do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky S. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B..
- II. Matka B. N., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n á platiť na výživu mal. O., nar. XX.XX.XXXX výživné v sume 30 % zo sumy životného minima pre nezaopatrované dieťa, ktoré bude matka poukazovať vždy do posledného dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, počnúc právoplatnosťou rozsudku.
- III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľka S. N. domáhala zverenia mal. O. do jej náhradnej osobnej starostlivosti. V rozhodnutí konštatoval, že navrhovateľka v návrhu uviedla, že je tetou mal. O.; matka maloletej, B., je jej sestra. Dňa 09.07.2021 ju úrad práce informoval o závažnosti situácie v domácnosti mal. O., maloletej je jej ľúto, je jej ľúto, ako maloletá vyrastá. Uviedla, že ona sama, ako aj jej súrodenci, vyrastali v detskom domove a nechce, aby to zažila aj mal. O.. S maloletou mala pekný vzťah, pomáhala aj svojej sestre, aj jej dohovárala. Navrhovateľka sama žije usporiadaným životom so svojim partnerom p. L., s ktorým má syna G.. Má aj syna R., z predchádzajúceho vzťahu. Brat maloletej O. - mal. X., bol v konaní sp. zn. 13P/16/2020 zverený do osobnej starostlivosti jeho otca z dôvodu, že matka nezabezpečovala riadnu starostlivosť a výchovu.

2. Matka mal. O. s návrhom nesúhlasila. Uviedla, že maloletá má stravu zabezpečenú v škole. Takisto dostáva jedlo aj po príchode zo školy a aj na večeru. Od 05.10.2021 je zamestnaná v zelovoci, predtým bola nezamestnaná a poberala dávku v hmotnej núdzi vo výške cca 148 eur mesačne. Má však priateľa, ktorý jej pomáha, s týmto priateľom už býva skoro pol roka. Dôvodom, prečo maloletá prepadla v druhej triede, je, že výučba prebiehala cez e-maily, pričom ona nevedela maloletej niektoré témy vysvetliť, nemala ani tlačiareň, a tak nemohla niektoré úlohy maloletej vytlačiť.

3. Kolízny opatrovník súhlasil so zverením mal. O. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Uviedol, že matka nedostatočne zabezpečuje zdravotnú starostlivosť o mal. O., keď táto sa pomočuje,

príčom matka tento problém nerieši. Matka ani nezabezpečuje prípravu maloletej do školy, v dôsledku čoho maloletá opakuje druhý ročník. Úrad má aj podozrenie, že matka nemá vodičský preukaz, napriek tomu motorové vozidlo riadi. Matka nespolupracuje s úradom práce, keď zatajila svoje presťahovanie a odmieta vpustiť pracovníkov úradu práce do domácnosti. Podľa informácií od susedov matka maloletej a jej druh bývajú pod vplyvom alkoholu.

4. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že návrh je potrebné zamietnuť. Citoval ust. § 45 ods. 1 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že maloleté dieťa môže byť zverené do náhradnej osobnej starostlivosti iba vtedy, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. Podľa názoru súdu skutočne takou situáciou, v ktorej záujem maloletého vyžaduje jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, je situácia, ak dieťa hladuje.

5. Konštatoval, že pokiaľ ale ide o podozrenie, že maloletá O. hladuje (a že matka maloletej necháva potulovať sa po vonku), toto podozrenie vyplynulo iba z oznámení anonymnej osoby, resp. osôb. Žiadna z týchto anonymných osôb však nebola ochotná vypovedať aj na súde a súd preto neuveril týmto tvrdeniam. Zdôraznil pritom, že v konaní bolo preukázané, že mal. O. má obedy zabezpečené v škole a teda nehrozí, že maloletá bude hladovať. Pokiaľ ide o to, že maloletá sa potuluje po vonku, toto tvrdenie nebolo preukázané ani iným dôkazom (podľa názoru súdu ak by sa maloletá skutočne nadmerne potulovala vonku, nebol by napr. problém vyhotoviť o tom fotografie, resp. videozáznamy a teda preukázanie potulovania sa by nezáviselo iba na ochote, resp. neochote prípadných svedkov).

6. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané aj to, že vyučovacie výsledky maloletej sú slabé; podľa názoru súdu prvej inštancie však táto skutočnosť neodôvodňuje, aby súd maloletej odňal matke. Súd pritom vychádzal z toho, že zo správy CŠPP vyplýva, že úroveň intelektu mal. O. zodpovedá pásme mentálnej subnormy, čo nepochybne zásadným spôsobom determinuje vyučovacie výsledky maloletej, zároveň prihliadol aj na to, že napriek takejto úrovni intelektu sa predsa len vyučovacie výsledky mal. O. začali zlepšovať, keď táto z testov písaných 13.10.2021 dostala trojky. Súd v tejto súvislosti taktiež zdôraznil, že zlý prospech mal. O. zjavne súvisí s tým, že matka maloletej nepožiadala o odklad začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky, hoci tento odklad bol maloletej odporúčaný; toto nepochybne nesprávne rozhodnutie matky ohľadom odkladu však podľa názoru súdu nie je možné v súčasnosti sanovať odňatím mal. O. - a to s prihliadnutím na to, že v konaní bolo preukázané, že matka predstavuje pre mal. O. jedinú blízku osobu. Za tejto situácie by potom prípadné odňatie mal. O. matke pre maloletej nepochybne predstavovalo emocionálne náročnú situáciu - a to bez záruky, že skutočne dôjde k zlepšeniu vyučovacích výsledkov.

7. Dôvodom na odňatie mal. O. matke podľa názoru súdu nie je ani to, že maloletá neabsolvovala neurologické a urologické vyšetrenie, keď neurologické vyšetrenie bolo totiž odporúčané z dôvodu, že maloletá sa zvykne „zahľadiet“, zjavne teda neexistovala akútna potreba takéhoto vyšetrenia, pričom aj prebiehajúca pandémia výrazne komplikuje možnosť zúčastniť sa takéhoto vyšetrenia. Pokiaľ ide o pomôčovanie maloletej, v konaní nebolo preukázané, že by k nemu dochádzalo aj v súčasnosti a je teda zrejme, že ani potreba urologického vyšetrenia nie je akútna.

8. Pokiaľ ide o podozrenie, že matka nadmerne konzumuje alkohol, súd uviedol, že matka poprela, že by alkohol konzumovala a v konaní nebolo preukázané opak. Pokiaľ svedok V. O. uviedol, že matka šoférovala auto, v ktorom bola o.i. aj mal. O., hoci nemá vodičský preukaz, ani táto skutočnosť nie je dôvodom na odňatie maloletej, pretože skutočnosť, že matka nemá vodičský preukaz, ešte nemusí znamenať, že matka nepozná predpisy o cestnej premávke, že nevie ovládať automobil a že teda ohrozuje život a zdravie maloletej.

9. Pokiaľ sa matka nepodrobila odbornému poradenstvu, uloženému jej rozhodnutím súdu, ani táto skutočnosť podľa názoru súdu prvej inštancie nie je dôvodom na vyňatie mal. O. z rodinného prostredia. Za nepodrobenie sa odbornému poradenstvu totiž matku nemožno „potrestať“ odňatím maloletej, ale je potrebné, aby sa pristúpilo k výkonu predmetného rozhodnutia. Taktiež pokiaľ matka znemožňuje úradu vykonávať dohľad nad výchovou maloletej, uložený jej rozhodnutím súdu, ani táto skutočnosť nie je dôvodom na vyňatie maloletej z rodinného prostredia - ak je totiž v rámci tohto dohľadu nevyhnutné vstúpiť do domácnosti matky, podľa názoru súdu je namieste, aby najskôr úrad využil postup podľa § 368 CMP.

10. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

11. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie kolízny opatrovník, ktorý žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že mal. O. zverí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Bol toho názoru, že mal. O. nemá u svojej matky zabezpečené podmienky pre zdravý fyzický, psychický, sociálny a emocionálny vývoj. V odvolaní podrobne popísal situáciu v rodine mal. O., ktorú kolízny opatrovník vedie v evidencii od r. 2013 až doposiaľ s tým, že matka si dlhodobo neplní svoje rodičovské povinnosti, nezabezpečuje adekvátnu starostlivosť a pravidelnú, systematickú prípravu maloletej do školy. Z dôvodu ľahostajnosti matky, nezáujmu o maloletú a nedostatočnej prípravy na vyučovanie maloletá opakuje druhý ročník. Matka dlhodobo nespolupracuje, neumožňuje orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a rodiny vykonávať opatrenia, neumožňuje šetrenie v domácom prostredí a kontrolu úrovne starostlivosti o maloletú, neodpovedá na položené otázky, neinformuje o nových skutočnostiach, správa sa odmerane, útočne, má sklony k agresii. Blízke okolie poukazuje na to, že matka a aj jej partner vo zvýšenej miere požívajú alkoholické nápoje. Matka bola dlhodobo nezamestnaná, nerešpektuje nariadené výchovné opatrenie ani nariadenie OS Považská Bystrica, ktorý nariadil nad starostlivosťou o maloletú výchovné opatrenie, dohľad. Orgán SPODaSK preto nevidí skutočný záujem zo strany matky pri úprave sociálnych pomerov u maloletej.

12. Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu kolízneho opatrovníka uviedla, že jej veľmi záleží na tom, aby maloletá neskončila v detskom domove, nakoľko tam vyrastali kvôli ich nezodpovedným rodičom, ktorí sa o nich poriadne nestarali a kvôli nim vyrastali v detskom domove a vychovali ich cudzí ľudia. O. je pre ňu ako dcéra a veľmi jej na nej záleží, aby mala aspoň lepší život ako pri svojej matke, ktorá sa správa nezodpovedne a myslí si, že keď malá je často sama doma alebo behá po vonku sama aj v neskorších hodinách, tak si myslí jej matka, že ju učí zodpovednosti. Matka maloletej často sedáva s ľuďmi, ktorí požívajú alkohol, drogy a ďalšie omamné látky, pri ktorých sa maloletá stretáva aj v domácnosti, kde maloletá býva. Často v neskorších hodinách sa u nich pije a nezodpovedne sa správajú, čo maloletá vidí na vlastné oči.

13. Matka prostredníctvom právnej zástupkyne v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok ako vecne správny potvrdiť. V odvolaní uviedla, že opatrovník podrobne popisuje situáciu u matky maloletej od roku 2013, uvádza aj to, že určený dohľad nad výchovou maloletej bol v roku 2017 zrušený, lebo matka stabilizovala svoj spôsob života a spolu s vtedajším partnerom V. O. - otcom matkinho druhého dieťaťa, vytvorili vhodné pokojné a rodinné prostredie. Následne opatrovník popisoval stav od roku 2019 a nahlásenie zanedbávania starostlivosti od pani N. zo dňa 10.03.2020, kedy opatrovník urobil aj pohovor s triednou učiteľkou p. N.. Tá v tom čase uviedla, že maloletá dosahuje výrazne horšie výsledky oproti ostatným žiakom, maloletá zapácha od cigaretového dymu, nemá pestré desiaty, nenosí pravidelne okuliare, že sa pocikala a vyťažovali dňa 17.07.2020 aj p. O. a p. B., u ktorých matka bývala. Matku 11.03.2020 predvolali a konfrontovali s podaním p. N. a označili matku ako veľmi podráždenú, čo sa však nie je čo čudovať, keďže pociťovala udanie susedy za klamstvo a akúsi pomstu. Matka pociťuje dohľad nad starostlivosťou o mal. O. ako šikanu zo stranu úradov, nakoľko sa o dcéru stará, pripravuje jej do školy desiate, cez víkendy varí, cez týždeň jej pripravuje raňajky a večere, doma upratuje a perie a s maloletou sa učí. Preto nerozumie, že len z dôvodu podania zo strany susedy, ktorá videla hrať sa maloletú vonku, je dlhé roky pod drobnohľadom úradov. Susedky striehnu, s kým sa matka stretáva, skúmajú ako sa jej známi a kamaráti správajú a podľa toho hodnotia aj samotnú matku. Pracovníci matke častokrát narušujú súkromný život až neprimerane, čo stresujúco pôsobí aj na maloletú dcéru, ktorá má obavu z toho, že by ju mohli od matky odlúčiť. Podľa matky je toto jeden z hlavných dôvodov, prečo sa maloletá v určitých situáciách pomočovala. Maloletá je dlhodobo v strese, keď ju v škole pracovníci vypočúvajú bez prítomnosti matky, pociťuje tieto rozhovory ako hrozbu. Maloletá sa s matkou cíti dobre, čo koniec koncov potvrdil aj súd, ktorý maloletú vypočul a zistil, že má matku veľmi rada. Opatrovník ďalej v odvolaní uviedol, že sa s matkou dohodol na jej spolupráci s Centrom pre deti a rodiny Púchov od 01.06.2020, z celej spolupráce však opatrovník v odvolaní uvádza len jedinú skutočnosť, že matka ukončila spoluprácu na vlastnú žiadosť dňa 25.09.2020, závery spolupráce však opatrovník v odvolaní vôbec nespomenul, a to, že centrum pracovalo s matkou 4 mesiace a nezaznamenali ohrozenie bio-psycho-sociálneho vývinu detí. Vo svojej správe zo dňa 01.10.2020 konštatovali, že matka vie uvariť bežné pokrmy, udržiavať poriadok a čistotu a konštatovali, že starostlivosť o deti bola počas spolupráce na dobrej úrovni. Napriek uvedenému pozitívnemu hodnoteniu centra opatrovník však ďalej vyťažoval matku ako aj jej sestru a W. O.. Navrhovateľka však do domácnosti matky vôbec nechodí, nemôže mať informácie o tom, ako sa o maloletú stará, preto tvrdenia navrhovateľky nie je možné považovať

za relevantné. Lekárka maloletej rovnako potvrdila, že obe deti mali absolvované všetky preventívne prehliadky, čiže matka plnila svoje povinnosti aj v tejto súvislosti. Ďalej uviedla, že v konaní 6 P/47/2020 vedenom na OS Považská Bystrica bola napomenutá a bolo jej uložené výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému sociálnemu a psychologickému poradenstvu v rozsahu 10 konzultácií na RPPS ÚPSVaR - v súčasnej dobe matke zostávajú vykonať ešte tri konzultácie, pričom s pracovníčkou sa dohodla, že je ochotná pokračovať v konzultáciách aj po absolvovaní všetkých povinných sedení. Bola toho názoru, že vyvíjaná aktivita úradu pramení skôr v odmietavom postoji matky s dlhodobým dohľadom a kontrolou nad jej rodinou, ktorú matka ťažšie znáša, nie je vládna k pracovníkom, nakoľko ich návštevy nepovažuje za opodstatnené. Poukázala tiež na správu zo školy ktorú mal. navštevuje, kde vo 2/2021 je uvedené, že maloletá má síce problém s čítaním, ale v matematike dosahuje priemerné výsledky, do školy chodí čistá, upravená, z čoho vyplýva, že matka nezanedbáva starostlivosť o maloletú a v porovnaní s vyjadrením učiteľky z marca 2020 je o maloletú dobre postarané. Obеды má maloletá zabezpečené v škole a počas zvyšku dňa jej matka pripraví na jedenie na čokoľvek má maloletá chuť. Dcéru taktiež objednala na vyšetrenie u nefrologičky aj na neurológii, každého pol roka chodí s dcérou na očné vyšetrenia. Dcéra nosí okuliare, matka dohliada na to, aby dcéra okuliare neskladala a v súčasnosti jej objednala aj druhé náhradné. Matka komunikuje aj so školskou psychologičkou. Čo sa týka bytovej otázky, túto matka ustálila a žije s dcérou v prenajatej garsónke na ulici Tatranská 300/6 v Považskej Bystrici, ktorú si plánuje dozariadovať k svojej spokojnosti, keď bude mať trvalý príjem z práce. Aktívne si hľadá zamestnanie. Na záver upriamila pozornosť na to, že navrhovateľka odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie nepodala, zrejme si je dobre vedomá, že dieťa patrí do starostlivosti matky, u ktorej sa podmienky zlepšili, pričom má aj neoverenú informáciu, že by mala byť navrhovateľka údajne znovu tehotná, a pokiaľ sa ich rodina rozrastie, bude mať navrhovateľka určite viac starostí so starostlivosťou o svoje tri malé deti ako venovať sa svojej neteri. Zároveň vyslovila obavu o svoju dcéru pre prípad, že by ju súd zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, že by maloletá bola vystavovaná fyzickým trestom, a to nielen zo strany partnera navrhovateľky, ktorý je aj podľa informácií ich susedov agresívny, často kričí, ale aj zo strany navrhovateľky.

14. Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. (Civilný mimosporový poriadok, ďalej len CMP), a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 zákona č. 160/2015 Z.z. (Civilný sporový poriadok, ďalej len CSP), zmeniť.

15. Nakoľko odvolací súd považoval za potrebné zopakovať a doplniť dokazovanie, nariadil na deň 24.03.2022 pojednávanie pred odvolacím súdom. Na pojednávanie sa dostavila navrhovateľka a kolízny opatrovník, právna zástupkyňa matky neúčast' na pojednávaní ospravedlnila z dôvodu, že v čase konania pojednávania bude odcestovaná v cudzine, s tým, že matka maloletej sa na pojednávanie dostaví. Žiadala odvolací súd, aby pojednával v jej neprítomnosti. Matka maloletej sa na pojednávanie nedostavila, predvolanie na pojednávanie mala riadne vykázané, neúčast' na pojednávaní neospravedlnila. Preto odvolací súd vec prejednal a rozhodol aj v neprítomnosti matky maloletej a jej právnej zástupkyne.

16. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica vedie rodinu mal. O. a mal. X. v evidencii od r. 2013, kedy matka podala návrh na Okresný súd Považská Bystrica vo veci určenia otcovstva k mal. O., ktorý neskôr vzala späť. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica uviedol, že dňa 14.11.2014 im matkina sestra (navrhovateľka v tomto konaní) oznámila, že matka mal. O. zanedbáva starostlivosť o svoje deti, že im nevarí, dáva im suchú stravu, nechodí s nimi von, má nedostatok finančných prostriedkov, z peňazí ktoré má, najskôr zabezpečí svoje potreby (zakúpi si cigarety) a až potom potraviny pre deti. Dňa 30.12.2014 im bolo telefonicky oznámené z NsP Považská Bystrica, že matka je od 22.12.2014 hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení s diagnózou akútna stresová reakcia po tom, čo ráno XX.XX.XXXX. našla mladšieho syna N., nar. XX.XX.XXXX, v postielke mŕtveho. Príčinou bol syndróm náhlej smrti, akútne respiračné ochorenie a obojstranný zápal pľúc. Počas hospitalizácie sa testami preukázalo, že matka požíva návykové látky (pozitívna na pervitín). Starostlivosť o mal. O. zabezpečovala jej sestra (navrhovateľka v tomto konaní).

17. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 11P/16/2015-15 zo dňa 18.03.2015 bola matka napomenutá k riadnemu plneniu si rodičovských práv a povinností a nad výchovou mal. O. bol nariadený dohľad. Dohľad bol zrušený rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 11P/45/2017-13 zo dňa 12.04.2017 z dôvodu, že matka stabilizovala svoj spôsob života s jej vtedajším partnerom V. O., z

ktorého vzťahu pochádza ďalšie dieťa matky - mal. X., nar. XX.XX.XXXX.. Rodičia v tom čase zabezpečili pre obe deti vhodné rodinné prostredie, plnili si svoje rodičovské povinnosti a o deti sa starali.

18. Kolízny opatrovník vo vyjadrení uviedol, že dňa 11.06.2019 obdržali písomný podnet od p. K. E., ktorá uviedla, že p. N. sa nedostatočne stará o svoje mal. deti. Keď je s nimi vonku, skôr sa venuje fajčeniu, telefonovaniu, ako deťom, na deti nedohliada. Nechala mal. O. samú na ihrisku pred bytovkou od obeda do večera, dieťa plakalo a hľadalo ju. Prichýlili ju susedia, pokiaľ sa matka nevrátila. Matka chodíeva popíjať do pohostinstva s rôznymi mužmi. Na základe uvedeného bol uskutočnený pohovor s matkou maloletej, ktorá uviedla že už nežije v spoločnej domácnosti s p. O., o deti sa riadne stará.

19. Z uznesenia Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 10. februára 2021 č.k. 6P/47/2020-34 vyplynuli nasledovné skutočnosti:

20. Dňa 10.03.2020 sa na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny dostavila p. N., ktorá nahlásila zanedbávanie starostlivosti o maloleté deti - O. a X.. Podľa jej vyjadrenia matka nezabezpečovala mal. O. riadnu starostlivosť. Mal. O. prespala u p. N., podľa jej vyjadrenia bola zanedbaná, mala špinavé prádlo, mal. nenosí okuliare (má 2,5 dioptrie) a zhoršila si výsledky v škole. Mal. O. dala 2 eurá, keď ju na druhý deň s matkou stretla, maloletá bola smädná a povedala, že mama jej peniaze zobrala. Uviedla, že vníma zanedbanie maloletej aj po emocionálnej stránke.

21. Dňa 10.03.2020 bol na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny vykonaný pohovor aj s mal. O., ktorá uviedla, že počas víkendu spala v ŽIY.e u tety F., ktorá má 2 dcéry. Uviedla, že u nej spala sama, chodíeva k nej často a aj u nej často prespáva, keď je dlhý víkend. Maloletá uviedla, že mama bola na masáži, v B. má svoju posteľ, spí tam ona, X. a mama a V. spí vo vedľajšej izbe.

22. Dňa 10.03.2020 bol na úrade práce bol vykonaný pohovor s triednou učiteľkou maloletej O. - W. N., ktorá potvrdila, že maloletá dosahuje výrazne horšie výsledky oproti školským žiakom, chýba jej systematická príprava do školy, nemá zabezpečené všetky pomôcky, domáce úlohy nemá vždy vypracované. Hygiena u maloletej je na nižšej úrovni, maloletá zapácha od cigaretového dymu, má menej pestré desiaty, naposledy mala chleba s horčicou. Uviedla, že raz sa stalo, že sa maloletá pomočila, okuliare tiež nenosí pravidelne.

23. Dňa 11.03.2020 bol na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny vykonaný pohovor s matkou maloletých, ktorá sa dostavila v sprievode p. W., ktorý je údajne jej bratranec. Matka bola oboznámená s podnetom ohľadom zanedbávania starostlivosti najmä o mal. O.. Matka reagovala veľmi podráždene, vulgárne kričala, odmietala komunikovať a neodpovedala na otázky. Matka uviedla, že sa presťahovala a býva na adrese B. u p. V. O. a jeho priateľky p. N. B.. Matka poprela tvrdenia že by sa s mal. O. neučila. Matka uviedla, že maloletá nerada chodí do školy a má podozrenie, že ju spolužiaci šikanujú.

24. Z obsahu spisu vyplýva, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny sa s matkou dohodol, že táto bude spolupracovať s Centrom pre deti a rodiny Púchov, do domácnosti bude chodiť psychológ a sociálny pracovník za účelom pomoci, podpory a sprevádzania rodiny. Orgán OSPODaSK napísal odporúčanie pre spoluprácu, ktorá začala dňa 01.06.2020.

25. Dňa 17.07.2020 sa dostavil na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny p. O. a p. B., ktorí oznámili, že matka maloletej sa nedostatočne stará o mal. X. a mal. O., matka nakázala deťom, aby sa hrali, zatiaľ čo ona chodila po kamarátkach a pila. Uviedli, že matka bývala často opitá, vodila si kamarátky k nim domov, keď sa mala s O. učiť a nemala na to nervy, poslala ju hrať sa do izby. Uviedli, že si do domácnosti vodíeva mužov a za obdobie pol roka vystriedala piatich mužov. Matka deťom nezabezpečovala pestrú stravu, často im dávala iba pečivo. O. sa stále pocikáva a stále nosí plienky, pokojne sa pocikala aj v kuchyni na zem alebo v obývačke na gauč. Opakovane uviedli, že p. N. sa o svoje deti riadne nestará, stalo sa, že aj týždeň nevarila, deťom sa nevenuje, neučí sa s nimi, nadväzuje známosti s mužmi.

26. Z uznesenia Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 6P/47/2020-34 ďalej vyplýva, že zo záverečného hodnotenia o výkone opatrení ambulantnou/terénnou formou Centra pre deti a rodiny Púchov zo dňa 01.10.2020 vyplynulo, že v mesiaci jún 2020 sa začala spolupráca s rodinou, boli

uskutočnené prvé stretnutia s matkou a maloletými. Matka bývala v obci O. u známeho p. O., prostredie bolo čisté, avšak matka sama uvažovala o hľadaní stabilného bývania pre seba a svoje deti. Počas ambulantného vyšetrenia bolo zistené, že mal. O. absolvovala vyšetrenie v CPPaP v Považskej Bystrici. Matka uviedla, že maloletá by mala na základe vyjadrenia psychológa opakovať B. ročník základnej školy. Počas mesiaca júl 2020 sa matka maloletých sťahovala z obce O. do B., spolu s kamarátkou začali bývať v robotníckej ubytovni s mesačným nájomom 150 eur. Počas tohto mesiaca sa začalo súdne konanie ohľadne zverenia mal. X. do striedavej starostlivosti. Mal. O. absolvovala individuálnu psychologickú konzultáciu. Počas mesiaca august s matkou riešili nástup mal. O. do školy, dieťa bolo prijaté na R. Základnú školu. Matka nemala stabilné zamestnanie, príležitostne si privyrábala. Ambulantné stretnutie dňa 20.08.2020 bolo zo strany matky odmietnuté z osobných dôvodov, v mesiaci september matka uviedla, že mal. O. navštevuje X. ročník R.. Základnej školy. Následne matka zrušila 3 ambulantné stretnutia, matka bola kontaktovaná, avšak stretnutia boli odmietnuté a na požiadanie matky bola dňa 25.09.2020 spolupráca s matkou ukončená. V závere hodnotenia CDR Púchov uviedol, že s rodinou spolupracovali počas 4 mesiacov, počas spolupráce nezaznamenali ohrozenie bio-psycho-sociálneho vývinu detí. Matka je schopná postarať sa o domácnosť, uvariť bežné pokrmy a udržiavať čistotu a poriadok. Starostlivosť o maloleté deti bola počas spolupráce s pracovníkmi CDR Púchov na dobrej úrovni.

27. Z citovaného uznesenia OS Považská Bystrica ďalej vyplýva, že dňa 16.10.2020 sa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny telefonicky informoval na výchovno - vyučovacie výsledky mal. O., ktorá v tom čase bola žiačkou ZŠ M., kde navštevovala X. ročník. Triedna učiteľka W. J. uviedla, že maloletá dosahuje slabé vyučovacie výsledky, najmä čítanie jej robí ťažkosť. S maloletou pracuje aj špeciálny pedagóg v rámci školy. Mal. O. nemá osvojené učivo z prvého ročníka, triedna učiteľka hodnotí domácu prípravu ako veľmi slabú, domáce úlohy nemá vždy vypracované.

28. Z citovaného uznesenia OS Považská Bystrica ďalej vyplýva, že dňa 16.11.2020 bol na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny vykonaný pohovor so sestrou matky maloletých (navrhovateľkou v konaní) a matkou maloletých. Sestra matky navrhovateľky uviedla, že sa dozvedela od svojej kamarátky M. K., že asi na začiatku októbra matku maloletých odvieďa polícia, nakoľko sa v jej byte našli nejaké drogy a ukradnutý bicykel a následne bola zadržaná celý víkend. O deti sa starali susedia. Počas letných prázdnin mala mal. O. s prerušovaním asi 10 dní. Matka maloletú dovedla v špinavých legínach, preto jej bola kúpiť nové, aby s ňou mohla chodiť po meste. Ďalej uviedla, že mal. O. sa pomočuje, na noc jej musí dávať plienky. Matka sa údajne deťom nevenuje, netrávi s nimi čas a s maloletou sa neučí. Maloletý X. je stále u otca a mal. O. neustále necháva u rôznych kamarátov a známych.

29. Uznesením Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 10. februára 2021 č.k. 6P/47/2020-34, právoplatným dňa 16.03.2021, súd napomenul matku maloletých detí k riadnemu plneniu si rodičovských povinností a zároveň nad výchovou maloletých detí, O. a X., bol nariadený dohľad. Súd uložil matke detí a maloletým deťom výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému sociálnemu a psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, v rozsahu 10-tich konzultácií.

30. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica zo dňa 09.09.2021 vyplýva, že matka naďalej s OSPODaSK nespupracuje, matka sa presťahovala na novú adresu, ktorú úradu odmietla uviesť. Orgánom OSPODaSK bolo zistené, že matka sa presťahovala k svojmu partnerovi, p. B. B., na adresu L.. Dňa 18.08.2021 chceli vykonať šetrenie v domácom prostredí u p. N. na uvedenej adrese, ale odmietla ich vpustiť do domácnosti s tým, že je potrebné sa vopred dohodnúť na termíne, kedy sa dostavia, lebo jej partner chce byť prítomný. Taktiež sa informovali u susedov, u ktorých bolo zistené, že mal. O. sa údajne často sama potuluje celé dni vonku bez dozoru, vídať ju na detskom ihrisku, údajne sa niekedy stravuje u susedov, býva hladná. Ďalej uviedli, že ukradla hračky dievčatku, u ktorej bola na návšteve. Partnera p. N. - p. B. vídať často pod vplyvom alkoholu. Susedia si priali ostať v anonymite, nakoľko mali obavy o svoju bezpečnosť.

31. Zo správy Základnej školy M. zo dňa 18.10.2021 vyplýva, že mal. O. je v triede málo komunikatívna, odpovedá jednoslovné, má veľmi slabú slovnú zásobu. Niekedy je nazloštená až drzá, vtedy aj odvráva. Na vyučovaní veľmi slabo pracuje, nehľási sa, neprejavuje žiadnu aktivitu, k zlepšeniu vyučovacích výsledkov nedošlo, hoci znova opakuje druhý ročník. Desiate si nosí pravidelne, stravuje sa aj v školskej jedálni, školské poplatky má uhradené, školské pomôcky má (kúpovala ich škola, vzhľadom na to, že

rodina je v hmotnej núdzi). Do školy príde občas nepripravená (zabudne zošiť alebo domácu úlohu), občas sa stane, že do školy príde neupravená, neučesaná. Vychovávateľka školského klubu uviedla, že mal. O. je spoločenská, má v klube priateľky, rozpráva sa so všetkými žiakmi v klube, má učebné pomôcky, vždy je slušne a čisto oblečená, učesaná, z dôvodu neplnenia povinností v školskom klube dostala poznámku - klamala a odvrávala vychovávateľke, po poznámke prestala odvrávať, ale naďalej klame. Komunikácia žiačky s vychovávateľkou je slabá, žiačka uviedla, že sa už viackrát sťahovali, žije s matkou a jej súčasným priateľom.

32. Z úradného záznamu zo dňa 18.10.2021 vyplýva, že uvedeného dňa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica uskutočnil telefonický rozhovor s p. R. N., ktorý je krstným otcom mal. O. a bývalý partner S. N. (navrhovateľky v tomto konaní), ktorý uviedol, že vídava mal. O. vonku bez dozoru aj v neskorších nočných hodinách. Matka sa o ňu nezaujíma, nestará, maloletá vonku pôsobí zanedbane, oblečené máva väčšie oblečenie. Partnera matky vídava často pod vplyvom alkoholu, aj počas letných prázdnin ich videl na pumpách Slovnaft pod Rozkvetom, kde partner matky maloletej bol riadne opitý a matka maloletej po ňom kričala, prítomná bola aj maloletá O., pričom išlo o neskoršie večerné hodiny.

33. Z úradného záznamu zo dňa 19.10.2021 vyplýva, že uvedeného dňa sa na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica dostavila osoba, ktorá chcela zostať v anonymite, ktorá uviedla, že matka maloletej zanedbáva starostlivosť o maloletú, nevenuje sa jej, hygiena je na veľmi nízkej úrovni. Maloletá sa stále pocikáva, matka to sama priznala, ale nemá záujem to riešiť. Riešila iba okuliare pre maloletú. Maloletej chýba objatie, láska, stále má potrebu sa objímať a pútať na seba pozornosť aj pri cudzích ľuďoch. Ďalej uviedla, že matka a jej partner vo zvýšenej miere požívajú alkoholické nápoje, hlavne jej partner, sama matka sa sťažovala, že veľa pije a stalo sa, že ju partner vyhodil z bytu, vulgárne jej nadával a obviňoval ju, že sa fláka po nociach. Matka nezabezpečuje stabilné bývanie pre maloletú, stále sa sťahuje a strieda partnerov. Iba v spoložití s p. O. sa držala a o deti bolo riadne postarané. Matka nikdy nemala záujem nájsť si stabilné zamestnanie, aj teraz čo sa zamestnala tam nevydrží dlho. Taktiež sa správa nezodpovedne, nakoľko riadi motorové vozidlo bez vodičského oprávnenia a vozí deti. Mal. O. behá po vonku sama, matka nevie, kde sa nachádza, dokonca ju vídať samu v kolónii aj keď sa presťahovali na Rozkvet. Tieto informácie uviedla z dôvodu, že jej záleží na mal. O. a je jej ľúto, v akom stave je mal. O. a chce jej pomôcť.

34. Zo záznamu zo šetrenia v prirodzenom rodinnom prostredí zo dňa 18.10.2021 vyplýva, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately si uvedeného dňa overovali na adrese u susedov, kto z nich by bol ochotný potvrdiť zistené skutočnosti. V zázname je uvedené, že susedia potvrdili viaceré informácie vo veci starostlivosti o mal. O., videli matku šoférovať automobil, ktorý vlastní jej priateľ p. B., pričom nemá vodičské oprávnenie a maloletá sedela na zadnom sedadle a niekedy aj na prednom, na mieste spolujazdca. Ďalej uviedli, že mal. O. sa počas letných prázdnin stravovala kade-tade po susedoch a nemala teplú stravu. Na detskom ihrisku sa nevie hrať s deťmi, vyvoláva konfliktné situácie, bije ich a straší neprimeraným spôsobom jej veku. P. Příkopa požíva alkohol vo veľkej miere aj napriek tomu, že je práceneschopný.

35. Zo správy Centra špeciálno-pedagogického poradenstva pri SŠI Považská Bystrica zo dňa 05.10.2021 vyplýva, že mal. O. absolvovala v ich poradenskom zariadení jednorazové psychologické vyšetrenie na žiadosť matky po telefonickej konzultácii. Psychologickým vyšetrením bola zistená úroveň intelektu zodpovedajúca pásme mentálnej subnormy, na základe čoho bolo O. odporúčané pokračovať vo vzdelávaní v bežnej triede základnej školy, bez úprav učebných osnov alebo formy vzdelávania. Matke bolo ďalej odporúčané absolvovať neurologické vyšetrenie, nakoľko O. má výrazne pomalé psychomotorické tempo. Počas vyšetrenia neboli zistené žiadne negatívne skutočnosti týkajúce sa fungovania rodiny, no vyšetrenie ani na tieto skutočnosti nebolo zamerané.

36. Z priebežnej správy z poradensko-psychologického procesu, referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica zo dňa 31.05.2021 vyplýva, že do 31.05.2021 boli realizované 4 individuálne konzultácie s mal. O., mal. X. a rodičmi maloletých, p. V. a p. B. Pokračovanie v poradensko-psychologickom procese nebolo možné, nakoľko p. N. odmietla ďalšiu spoluprácu a taktiež odmietla podpísať záverečnú správu z poradensko-psychologického procesu.

37. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 19. mája 2021 č.k. 13P/16/2020-151 bol mal. X., nar. XX.XX.XXXX., zverený do osobnej starostlivosti otca V. a matke bol upravený styk s mal.

X.. Z odôvodnenia citovaného rozsudku vyplýva, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že matka v dostatočnej miere nezabezpečuje starostlivosť o maloleté deti (mal. O. a mal. X.), nevytvára im stabilné a pokojné prostredie pre ich riadny fyzický a psychický vývin. Veľmi často sa sťahuje a často aj strieda osoby, s ktorými žije v jednej spoločnej domácnosti, pričom následne má s týmito osobami osobné konflikty. U mal. O. bolo preukázané, že matka zanedbáva hygienu a jej riadnu prípravu na vyučovanie a zľahčuje jej zdravotné problémy, taktiež matka zanedbáva hygienu aj u mal. X., maloletý chodí k otcovi nedostatočne oblečený, len s tým čo má na sebe, t.j. nepripravený na dlhodobjší styk s otcom. Súd v citovanom rozhodnutí ďalej uviedol, že matka dlhodobo nespolupracuje s pracovníkmi úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, keď ju zastihnú, matka nechce odpovedať na položené otázky, odpovedá arogantne, nechce zverejňovať informácie o sebe, ani o svojom súčasnom partnerovi. Čo sa týka samotného vzťahu matky s mal. X., resp. aj s mal. O., súd mal za to, že matka sa absolútne nedostatočne venuje svojim deťom, v konaní bolo preukázané, že matka sa viac venuje svojim záľubám, resp. partnerovi alebo kamarátkam, deťom nevarí pravidelne, nevytvára im program. S mal. O. sa neučí, deti necháva tráviť čas tak, že sa hrajú na tablete. Súd konštatoval, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že matka síce dokáže zabezpečiť úplne základné biologické potreby u svojich detí, avšak kvalita týchto potrieb je otázna. Neobstojí pritom argumentácia právneho zástupcu ohľadom neznalosti matky kvôli jej výchovnému prostrediu, nakoľko zo strany úradu práce, sociálnych vecí a rodiny mala matka nespočetnekrát možnosť sa poradiť a pracovníci sa jej snažili viackrát pomôcť, no matka túto pomoc zakaždým odmietla. Na konzultácie sa niekedy ani nedostavila, nejavila žiadne známky zlepšenia svojej situácie.

38. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica zo dňa 17.01.2022 vyplýva, že partner matky, p. B. B., dňa XX.XX.XXXX zomrel, v súvislosti s čím matka maloletej musela opustiť byt, v ktorom dovtedy bývala spolu s mal. O.. Matka si zabezpečila byt v prenájme na adrese G., vyjadrila sa, že si hľadá prácu.

39. Dňa 17.01.2022 úrad práce, sociálnych vecí a rodiny uskutočnil telefonický rozhovor s p.O., otcom mal. X., ktorý uviedol, že mal. O. trávil Vianoce v jeho domácnosti s ním, s jeho priateľkou a mal. X.. Boli spolu celý deň 24.12.2021, večerali spolu a aj rozbaľovali darčeky. Vyjadril sa, že mal. O. bola veľmi vďačná za každú pozornosť, má rada keď sa jej niekto venuje. Mala oblečené nízke ponožky a tenké legíny, sveter a bundu, čo bolo podľa jeho názoru nedostatočné oblečenie na dané ročné obdobie.

40. Z oznámenia Mestskej polície Považská Bystrica zo dňa 21.03.2020 odvolací súd zistil, že dňa 10.02.2022 hliadka mestskej polície bola na základe oznámenia vyslaná do bytu na ulici G., kde dochádzalo k rušeniu nočného kludu v byte, ktorý má v prenájme matka mal. O.. Oznámenie sa zakladalo na pravde, z bytu išiel hluk, kde sa nachádzali v opilom stave osoby N., Z. a bezdomovec E., ktorý je údajne jej priateľ. Hliadka vstúpila aj do bytu, ktorý má v prenájme p. N., žiadna maloletá osoba O. sa tam nenachádzala, kde sa maloletá v tom čase nachádzala, zistené nebolo. Osoby boli poučené, že rušia nočný klud, od svojho konania upustili, riešené napomenutím.

41. Zo záznamu z terénnej sociálnej práce zo dňa 14.02.2022 vyplýva, že oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately dňa 14.02.2022 telefonicky kontaktovalo triednu učiteľku mal. O., ktorá uviedla, že O. síce chodí do školy čisto oblečená, vlásky má však neupravené, býva strapatá. Ďalej sa učiteľka vyjadrila, že O. chodí do školy nepripravená, nemá vypracované domáce úlohy, nevie dobre čítať, neprečíta súvisle ani jednu vetu, na hodinách je nesústredená a nepozorná, potom nevie, kde pracujú. Nechce ju už hodnotiť, lebo to by jej stále musela dávať známku nedostatočnú. Ohľadom stravy uviedla, že desiatu má, školskú družinu navštevuje.

42. Zo záznamu z terénnej sociálnej práce zo dňa 16.02.2022 vyplýva, že na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica sa dostavila p. G. W., ktorá pracuje ako vychovávateľka v základnej škole, ktorú navštevuje mal. O.. Táto uviedla, že je dlhodobo zjavné, že starostlivosť o mal. O. zo strany matky je nedostatočná, prostredie je pre mal. O. nevyhovujúce. Bolo obdobie, že aj oblečenie O. bolo zapáchajúce (cigaretový zápach), to sa potom na chvíľu upravilo, ale v súčasnosti sa to opäť zhoršilo. Stalo sa, že vznikol O. dlh na stravnom, ten uhradila p. W. (sumu 20 eur), nakoľko jej bolo ľúto maloletej - strava nebola uhradená za prvé dva týždne v mesiaci január 2022. Matka bola na to upozornená, bola požiadaná, aby mal. O. dávala väčšiu desiatu, nakoľko nemala obed. Ďalej uviedla, že sa v minulom roku asi v mesiaci október stalo to, že prišiel pre O. zo školy prevziať matkin priateľ p. B., ktorý javil viditeľné znaky požitia alkoholu, dokonca mal fľašku alkoholu v ruke.

43. Z úradného záznamu zo dňa 17.02.2022 vyplýva, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica uskutočnil uvedeného dňa telefonický rozhovor s p. V. X., ktorý uviedol, že mal. O. bola u neho na predĺženom víkendovi asi v prvý februárový víkend. Matka s ňou nebola, O. bola u neho sama, hrala sa s jeho deťmi. Uviedol, že maloletá počas pobytu v jeho domácnosti sa v noci pomočovala a stalo sa, že aj pri smiechu jej samovoľne unikal moč. Uviedol, že matke maloletej povedal, že treba ísť s maloletou k doktorke, s matkou maloletej nie je v partnerskom vzťahu, len jej chcel pomôcť s O..

44. V. O., otec mal. X., nar. X.XX.XXXX. (druhé dieťa p. N.) na pojednávaní pred odvolacím súdom uviedol, že je naozaj smutné, že za tie roky čo on odišiel, matka maloletej vystriedala asi sedem bývaní, striedala chlapov, mal. O. nemala klud, v byte boli stále nejakí cudzí ľudia. Teraz mu p. N. dala maloletú na Vianoce, na dieťaťatí bolo vidieť, že je psychicky zničená, uviedol, že „možno už je aj neskoro...“ Cudzí ľudia sú jej ako rodičia, jeho priateľku videla prvýkrát, hneď ju objala, pomáhala jej v kuchyni. Bolo vidieť že maloletá je hladná, oblečenie mala ako na jar - krátke ponožky a tenké legíny. Matka maloletej je nespoľahlivá, aj naposledy mu volali zo škôlky, že si neprišla vyzdvihnúť mal. X. zo škôlky, hoci sa na tom dohodli. Hoci má matka povolený styk s mal. X. až trikrát do týždňa, o maloletého sa moc nezaujíma, stretne sa s ním tak dva až trikrát do mesiaca. Od júna nezaplatila výživné, hoci na nechty a vlasy peniaze má. Matka má výkyvy nálad, niekedy je v poriadku, niekedy je agresívna, volali mu tiež rôzni ľudia, či je matka v poriadku, či neberie drogy. Pokiaľ ide o zamestnanie, matka si prácu vždy našla iba v období keď prebiehal súd, potom zamestnanie nechala. Požičiava si od neho peniaze, doteraz nezaplatila poplatky za škôlku. Starostlivosť matky o maloletú označil za nulovú s tým, že dieťa u matky trpí, je ustráchané, manipulované matkou, je vidieť, že od matky má zakázané o nej hovoriť, maloletá nechcela o matke hovoriť ani u neho pri návšteve na Vianoce, aj pri pohovoroch u psychológa sa maloletá bola vždy išla opýtať von matky, ako má na otázky odpovedať.

45. Pokiaľ ide o osobu navrhovateľky a jej rodiny, zo správy OSVŠaK zo dňa 23.08.2021 vyplýva, že navrhovateľka v súčasnej dobe žije spoločne so svojim partnerom p. X., nar. XX.XX.XXXX a maloletými synmi, R., nar. XX.XX.XXXX. a G., nar. XX.XX.XXXX, v dvojizbovom mestskom nájomnom byte na adrese L.. Mesto Považská Bystrica neeviduje žiadne sťažnosti na navrhovateľku, ktoré by sa týkali zlých susedských vzťahov, zanedbávania starostlivosti o maloleté deti a nemá vedomosť o tom, či vyvoláva konfliktné situácie v mieste svojho bydliska. Podľa vyjadrenia príslušníkov Mestskej polície v Považskej Bystrici navrhovateľka nebola riešená v priestupkovom konaní a polícia nikdy nezasahovala v jej rodine. Mesto Považská Bystrica ako správca dane neeviduje navrhovateľku ako dlžníka za komunálny odpad a drobný stavebný odpad. Jej pohľadávka na nájomnom a službách v sume 627,37 eur bola riešená dohodou o uznaní dlhu a splátkovým kalendárom. Ďalším šetrením zistili, že mal. O. má k rodine navrhovateľky vytvorený pozitívny vzťah, rozumie si nielen s jej mal. synom R., ale aj s partnerom p. L., ktorý údajne súhlasí, aby bola mal. O. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Majú vedomosť, že navrhovateľka spoločne s p. X. v rámci náhradnej starostlivosti dobrovoľne absolvujú konzultácie na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica. Na konzultáciách aktívne pracujú, dodržia termíny, ako aj zadané domáce úlohy.

46. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica zo dňa 09.09.2021 vyplýva, že dňa 12.06.2021 uskutočnili sociálne šetrenie v domácom prostredí u navrhovateľky. Navrhovateľka žije so svojim partnerom p. X., ich spoločným synom G. a mal. R., ktorého má z predchádzajúceho vzťahu s p. N., v dvojizbovom byte. Byt pozostáva z kuchyne, priestrannej obývacej izby a detskej izby mal. R.. Jedná sa o mestský nájomný byt, kde navrhovateľka uhrádza nájom v sume cca 200 eur. Navrhovateľka je na rodičovskej dovolenke, jej príjem spočíva z rodičovského príspevku, prídavkov na deti a určeného výživného k mal. R. v sume 100 eur. Domácnosť je vedená v čistote a poriadku, vybavená vhodným a potrebným nábytkom. P. L. sa vyjadril, že súhlasí s tým, aby si jeho partnerka zobrala mal. O. do náhradnej osobnej starostlivosti a bude sa aktívne podieľať na výchove maloletej. Obaja, p. X. aj p. S. absolvujú psychologické konzultácie na RPPS, ÚPSVaR Považská Bystrica za účelom prípravy na prijatie mal. O. a prípravy na náhradnú osobnú starostlivosť.

47. Z orientačnej správy z poradensko-psychologického procesu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Odbor sociálnych vecí a rodiny, Referát poradensko-psychologických služieb zo dňa 16.09.2021 vyplýva, že boli realizované konzultácie v súvislosti s návrhom na zverenie maloletej O. do náhradnej osobnej starostlivosti p. S.. Účelom konzultácií bola príprava p. S. a p. L. na náhradnú osobnú

starostlivosť, prekonzultovanie možných rizík, ktoré v súvislosti so zverením do náhradnej osobnej starostlivosti môžu nastať, edukácia p. N. a p. L. v oblasti vplyvu opustenia dieťaťa na jeho ďalší psychosociálny vývin a v oblasti práce s dieťaťom s problémovým správaním, s prítomnosťou možných porúch učenia u maloletej. P. S. aj p. L. trvajú na návrhu zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti. So správou o možnosti, že mal. O. bude bývať s nimi v spoločnej domácnosti, oboznámili aj ich synov, ktorí na základe vyjadrení p. S. a p. L. prijali túto informáciu pozitívne. Obaja si uvedomujú skutočnosť, že p. B. ostáva matkou maloletej aj po jej zverení do náhradnej osobnej starostlivosti a že účelom náhradnej osobnej starostlivosti je, aby dieťa bolo v bezpečnom prostredí do doby úpravy podmienok v biologickej rodine. Návrat maloletej do biologickej rodiny je možný až po pominutí skutočností (po úprave rodinných a sociálnych pomerov na strane matky), na základe ktorých bolo maloleté dieťa odobraté a následne zverené do NOS a po znížení miery ohrozenia maloletého dieťaťa. V závere správy je uvedené, že s mal. O. ani s jej matkou konzultácie neboli vykonané, nakoľko sa s matkou nevedeli skontaktovať a dohodnúť sa na spoločnej konzultácii.

48. Z lekárskej správy, ktorú navrhovateľka predložila na pojednávaní odvolacieho súdu vyplýva, že navrhovateľka v súčasnosti neočakáva narodenie dieťaťa.

49. Podľa § 45 ods. 1 veta prvá, druhá Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

50. Podľa § 45 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

51. Z citovaného ustanovenia § 45 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva, že súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. V záujme maloletého dieťaťa v najširšom slova zmysle je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobností, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný s náležitou starostlivosťou a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

52. Súčasťou rodičovských práv a povinností je aj sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, pričom rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov a musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zabezpečiť riadnu výchovu dieťaťa. Dôvody, pre ktoré je v záujme maloletého dieťaťa jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, môžu mať objektívny, ako aj subjektívny charakter. Pôjde jednak o prípady, keď rodičia nemôžu zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, napr. z dôvodu ich neprítomnosti, či zlého zdravotného stavu, výrazne nevyhovujúcej sociálnej situácie, ale aj prípady zanedbávania rodičovských práv a povinností alebo nezájmu rodičov o maloleté dieťa a jeho výchovu.

53. V preskúmvanej veci bolo vykonaným dokazovaním zistené, že otec mal. O. je neznámy. Z dôkazov vykonaných tak pred súdom prvej inštancie, ako aj pred odvolacím súdom, ktoré odvolací súd popisuje vyššie, nepochybne vyplýva, že hoci matka mal. O. zabezpečuje aspoň v základnom vnímaní zabezpečenie jej biologických potrieb, nie je schopná náležitým spôsobom zabezpečiť riadnu výchovu maloletej. Vykonanými dôkazmi, bolo preukázané, že matka mal. O. je neusporiadaným spôsobom života, mení často partnerov, ktorí často, aj spolu s matkou maloletej požívajú alkoholické nápoje, často mení bydlisko, pravidelne nepracuje, pričom vykonanými dôkazmi bolo preukázané aj to, že matka dostatočne nevedie mal. O. k tomu, aby si plnila svoje školské povinnosti, maloletej pravidelne nevarí, dieťa chodí po vonku špinavé, zanedbané, s otrhaným alebo nedostatočným oblečením. Matka taktiež zanedbáva zdravotnú starostlivosť o maloletú, v konaní bolo preukázané, že maloletá sa doposiaľ, t.j. vo

veku X rokov stále pomôčuje, pričom matka tento problém dlhodobo nerieši. Nedostatočná starostlivosť matky o maloleté deti bola preukázaná aj v konaní o zverenie mal. X., nar. XX.XX.XXXX (druhé dieťa p. N.) do osobnej starostlivosti otca a táto bola dôvodom, pre ktorý bol mal. X. odňatý zo starostlivosti matky. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ako orgán, ktorý zastupuje maloleté dieťa už od r. 2013, odkedy má rodinu vo svojej evidencii, sa snaží matke s výchovou maloletých detí pomôcť a poskytuje jej potrebnú podporu a pomoc. Spolupracuje so školou, nad výchovou mal. O. bol na základe jeho podnetov nariadený dohľad aj výchovné opatrenie, spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému sociálnemu a psychologickému poradenstvu. Napriek všetkým vykonaným opatreniam však bolo preukázané, že matka starostlivosť o mal. O. nezlepšila, naopak posledné šetrenia (napr. správa Mestskej polície v Považskej Bystrici zo dňa 21.03.2022) iba potvrdzujú, že oznámenia od rôznych osôb (a to nielen anonymných, ako uvádza súd prvej inštancie), ale aj oznámenia zo školského prostredia, oznámenia a upozornenia od rôznych známych o tom, že matka nedostatočne zabezpečuje starostlivosť o mal. O. sú pravdivé; matka nezabezpečuje v dostatočnej miere starostlivosť o mal. O., nevytvára jej stabilné, pokojné a láskyplné prostredie pre jej riadny fyzický a psychický vývoj. Mal. O. síce pri výpovedi na súde tieto skutočnosti nepotvrdila, z jej výsluchu je však zrejmé, že s dieťaťom je manipulované, keď v jej výpovedi je možné badať výraznú kontrolu pri odpovediach na otázky týkajúce sa starostlivosti matky o maloletú a podmienok spolužitia v domácnosti, oproti odpovediam na bežné otázky.

54. Z uvedeného dôvodu odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že je v záujme ďalšieho zdravého fyzického a psychického vývoja mal. O., aby bola vyňatá z doterajšieho pre ňu preukázateľne nevhodného výchovného prostredia a zverená do náhradnej osobnej starostlivosti inej osobe, ktorá môže zabezpečiť jej riadny fyzický a psychický vývin. Navrhovateľka je sestrou matky mal. O., obidve so sestrou vyrastali v detskom domove, pričom navrhovateľka svoj záujem na zverení maloletej O. do náhradnej osobnej starostlivosti prezentovala najmä tým, že nechce, aby mal. O. v dôsledku nedostatočnej starostlivosti zo strany matky bola napokon zverená do ústavnej starostlivosti, kde navrhovateľka spolu so svojimi súrodencami vyrastali. Navrhovateľka v konaní uvádzala, že je jej mal. O. ľúto, keďže vidí, ako je jej výchova zo strany matky zanedbávaná, ako nie je postarané o jej základné fyziologické potreby, chýba jej láska a prejavy citov, ako dieťa vyrastá na ulici, zdržuje sa v prítomnosti rôznych závadových osôb, preto sa snaží maloletej O. pomôcť.

55. Odvolací súd tieto dôvody navrhovateľky považoval za dôvodné. Navrhovateľka je podľa vykonaných šetrení bezúhonnou osobou, ktorá spolu so svojou rodinou žije usporiadaným životom; vzhľadom k tomu, že sa jedná o blízku príbuznú mal. O., má aj kladný citový vzťah k maloletej. Vyššie uvedenými listinnými dôkazmi bolo preukázané, že s návrhom na zverenie mal. O. do náhradnej osobnej starostlivosti je oboznámený partner navrhovateľky aj obidve maloleté deti, teda všetci rodinní príslušníci navrhovateľky so zverení mal. O. do náhradnej osobnej starostlivosti súhlasia. S navrhovateľkou, ako aj s jej partnerom boli vykonané konzultácie za účelom zabezpečenia ich prípravy na náhradnú osobnú starostlivosť, prekonzultovanie možných rizík, ktoré v súvislosti so zverení do náhradnej osobnej starostlivosti môžu nastať, takže navrhovateľka a aj jej príbuzní sú so situáciou oboznámení. Žiaden z oslovených orgánov neavizoval súdu žiadne problematické správanie v osobe navrhovateľky alebo jej rodiny, pre ktoré by mal. O. nemohla byť zverená do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

56. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 CSP tak, že návrhu navrhovateľky vyhovel.

57. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že na základe zverenia maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti nezanikajú rodičom dieťaťa ich rodičovské práva a povinnosti, nevykonávajú ich však v rozsahu, v akom patria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičom naďalej prináleží právo a povinnosť vychovávať dieťa v širšom slova zmysle, t.j. právo a povinnosť zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok nad rámec bežných vecí, čo predpokladá práva stýkať sa s maloletým dieťaťom zvereným do náhradnej osobnej starostlivosti. Toto právo vyplýva aj z čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Ak sa rodičia nedohodnú o výkone tohto práva s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, na návrh tejto osoby alebo rodiča rozhodne súd. Na platnosť dohody o styku sa nevyžaduje schválenie súdu.

58. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť, vyživovacia povinnosť rodiča, ktorej zodpovedá právo dieťaťa na výživu voči rodičovi a ktorá je povinnosťou osobnej povahy vyplývajúcou z rodinnoprávneho vzťahu a je spojená s jeho existenciou, zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti nezaniká,

keďže rodinnoprávny vzťah medzi rodičom a maloletým dieťaťom aj po zverení maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti naďalej trvá. Preto odvolací súd výrokom II. rozhodnutia uložil matke mal. O. povinnosť platiť na výživu mal. O. výživné v sume 30 % zo sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ktoré bude matka poukazovať vždy do posledného dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, počnúc právoplatnosťou rozsudku. Pri rozhodnutí o výške výživného odvolací súd vychádzal z toho, že matka v čase rozhodovania odvolacieho súdu nebola riadne zamestnaná, takže súd jej nemohol určiť vyššiu ako najnižšiu zákonom určenú výšku vyživovacej povinnosti.

59. O trovách prvoinštančného a odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP, tak že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania, keď nezistil dôvody, pre ktoré by o trovách konania rozhodol inak.

60. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e p r í p u s t n é .**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).